

สภาพการใช้ ผลกระทบและรูปแบบธรรมนูญประชาชนต้นแบบ  
ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด

STATE OF USE, EFFECTS AND MODEL OF COMMUNITY CHARTERS  
IN ROI-ET PROVINCE

พิมลศักดิ์ นิลผาย<sup>1</sup> วชรินทร์ สุทธิชัย<sup>2</sup> และรัชนิดา ไสยรส<sup>3</sup>  
Pimonsak Nilphai<sup>1</sup>, Watcharin Sutthisai<sup>2</sup> and Ratchanida Saiyaros<sup>3</sup>

<sup>1,2,3</sup>หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน  
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
<sup>1,2,3</sup>Doctor of Public Administration in Public and Private Management,  
Rajabhat Mahasarakam University  
E-mail: simmonds.p@rmu.ac.th

Received: December 15, 2020  
Revised: April 20, 2021  
Accepted: April 22, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการใช้ และผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด 2) ศึกษาลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด 3) ศึกษาการใช้และผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอิทธิพลต่อลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด และ 4) สร้างรูปแบบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 70 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหาร และสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการประชมกลุ่มย่อย และแบบสอบถามเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการใช้ และผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การใช้ และผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบที่มีอิทธิพลต่อลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงรูปแบบลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบได้อย่างถูกต้องร้อยละ 40.20 และ 4) รูปแบบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ การพัฒนาแนวคิดจริยธรรมคุณธรรมและประชาธิปไตยในชุมชน ควรมีกฎหมายรองรับในพระราชบัญญัติเพื่อใช้บังคับได้และมีการบูรณาการภารกิจหน่วยงานร่วมกันพร้อมงบประมาณสนับสนุนอย่างเหมาะสม

## คำสำคัญ

สภาพการใช้ ผลกระทบ ธรรมนูญ ตำบล ร้อยเอ็ด

## ABSTRACT

This mixed-methodology research aimed to 1) study the state of use and effects of model community charters in Roi-Et Province, 2) study the characteristics of model community charters in Roi-Et Province, 3) study the state of use conditions and effects that affect the of model community charters in Roi-Et Province, and 4) to construct the community charter model in Roi-Et Province. The samples of the qualitative research were people involved in the prototype public constitution in Roi-Et Province, 70 subjects. The samples of the quantitative research were 400 samples of Kamnan, village headman, administrators and members of the local council. Instruments used were focus group questionnaire and quantitative questionnaire. Data were analyzed by content analysis and statistics used were frequency, percentage, mean, standard, deviation, Pearson's correlation and multiple linear regression.

Research results revealed that 1) the state of use and effects of model community charters in Roi-Et Province, in overall, were in high level. 2) The characteristics of model community charters in Roi-Et Province, in overall, were in high level. 3) The state of use and effects of model community charters in Roi-Et Province had statistically significant at the level of .05 which may correctly predict the people's model community charters variation of 40.20% and 4) the people's model community charters in Roi-Et Province were the development of ethical, moral and democratic concepts in the community as well as having an enforcement law in supporting the Act also integrated missions and functions with appropriate funding.

## Keywords

State of Use, Effects, Charters, Model, Roi-Et

## ความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และ ระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนด

วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Academic and Legal Office, 2014)

การพึ่งตนเองเป็นรูปแบบของพฤติกรรมมนุษย์ ที่เกิดขึ้นมาช้านานแล้ว แต่อาจมีการให้ความสำคัญในระดับและแง่มุมที่แตกต่างกันไปตามยุคสมัย ซึ่งมักเกิดขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนนโยบายจากรัฐบาลในยุคประวัติศาสตร์ การดูแลตนเองในการพึ่งพาตนเองเป็นเรื่องของประชาชนโดยตรงที่จะจัดการดูแลชีวิตและความเป็นอยู่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ตามแบบแผนวัฒนธรรม และความเชื่อที่ได้รับการปลูกฝัง และถ่ายทอดต่อกันมา (Si-Prapha, 2015)

การที่ชุมชนเข้มแข็งได้นั้นต้องเกิดจากการระเบิดจากข้างในโดยธรรมนุญประชาชนนั้นหมายถึง การที่ชุมชนมีพลังความสามารถ ศักยภาพภายในชุมชนเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนอันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองของชุมชนซึ่งความเป็นชุมชนเข้มแข็งดังกล่าวสามารถสรุปองค์ประกอบและลักษณะได้ดังนี้ 1) คนในชุมชนต้องเป็นคนที่มีการบวนการเรียนรู้ (learning process) เพื่อเสริมศักยภาพของตนเอง 2) เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (community learning) คือ สมาชิกช่วยกันเรียนรู้หรือเรียนรู้เป็นกลุ่ม มีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา 3) มีภาวะผู้นำชุมชน (community leadership) คือ ผู้นำเป็นผู้ประสานความคิดของสมาชิก ให้โอกาสสมาชิกได้แสดงความคิดเห็น ไม่ผูกขาดกับความคิดหรือเป็นเจ้าของชุมชนเพียงผู้เดียว 4) มีจิตสำนึกชุมชน (community consciousness) หรือเป็นชุมชนที่มีจิตวิญญาณ (spirituality) คือ สมาชิกสำนึกว่าตนเองเป็นเจ้าของชุมชน 5) มีจิตวิญญาณชุมชน (community spirituality) คือ การที่สมาชิกมีความจงรักภักดีต่อชุมชน 6) มีองค์กรชุมชนเข้มแข็ง (strengthens community organization) คือ ประชาชนรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นด้วยจิตสำนึกชุมชนและจิตวิญญาณชุมชนผนึกกำลังกันเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาชุมชน 7) มีการจัดการชุมชนที่ดี (community management) คือ สมาชิกของชุมชนมีความสามารถในการจัดการตนเองและชุมชนได้ 8) มีเครือข่ายชุมชน (community networks) คือ มีกระบวนการเชื่อมโยงสมาชิกในกลุ่มและองค์กรชุมชนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน 9) เป็นชุมชนที่พึ่งตนเองได้ (self-help management) สมาชิกและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนมีความเข้มแข็งพอที่จะช่วยเหลือหรือพึ่งตนเองได้ ในทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคมและวัฒนธรรม 10) เป็นชุมชนสงบสุข (solidarity) ชุมชนเข้มแข็งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรมและมีความสุข 11) การพัฒนาแบบยั่งยืน (sustainable development) ชุมชนเข้มแข็งที่มีลักษณะดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ชุมชนดำรงอยู่และดำรงต่อไปได้โดยไม่ล้มละลายอันเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืนนั่นเอง (Phuang-Ngam, 2010)

จากความสำคัญของการเป็นชุมชนเข้มแข็งที่กล่าวมาแล้วนั้น พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. 2522 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่ และการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 ให้มีการร่างธรรมนูญตำบลเพื่อให้ท้องที่ตำบลนั้นมีการประกาศและมีผลใช้บังคับกับราษฎรหรือผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้าน และภายในอาณาเขตหมู่บ้านเพื่อเป็นการจัดระเบียบสังคมและเป็นการสร้างแนวทางการแก้ไขปัญหาของสังคมระดับหมู่บ้านให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมจารีตประเพณี และไม่ขัดต่อกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันของราษฎรในหมู่บ้านในการธำรง

รักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม ศาสนา และระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข (Roi-Et Provincial Public Health Office, 2012)

อย่างไรก็ตามจากการวิจัยที่ผ่านมาได้พบว่าการพบว่ามีสภาพการใช้และผลกระทบจากการใช้แตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ เช่น จากการวิจัยของ (Chan-Phet, 2012) และจากการวิจัยของ (Krai-Rat, 2017) ผลการศึกษาพบว่าสภาพการใช้และผลกระทบจากการใช้แตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นการสำคัญที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับธรรมนูญประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด เนื่องจากว่าจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นจังหวัดที่มีชุมชนเข้มแข็งและกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ที่ก่อกำเนิดจากความตระหนักของประชาชน โดยเริ่มจากความตระหนักในความสำคัญของวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และประวัติศาสตร์ของชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาในทุกด้าน อันเป็นเหตุผลสำคัญที่จะต้องมีการศึกษาถึงสภาพการใช้ผลกระทบและรูปแบบธรรมนูญประชาชนในฐานะที่เป็นต้นแบบของธรรมนูญประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด อันจะนำไปสู่การพัฒนาธรรมนูญประชาชนในเขตพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

### โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. การใช้ ผลกระทบ และลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับใด
2. สภาพการใช้ และผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดมีอิทธิพลต่อลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดหรือไม่
3. รูปแบบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นอย่างไร

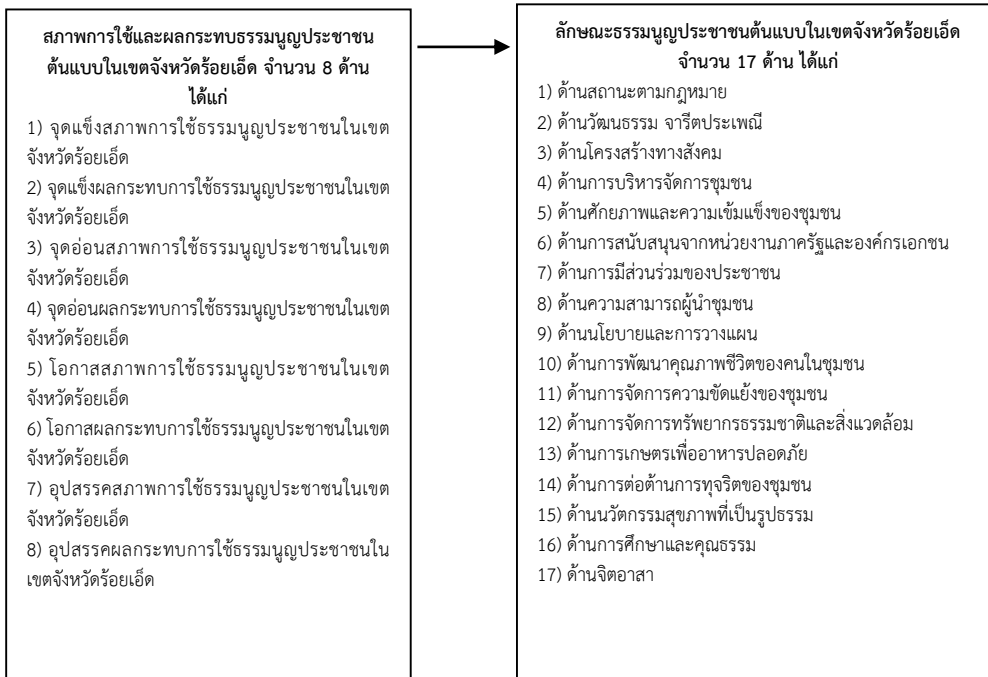
### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้ ผลกระทบ และลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาสภาพการใช้ และผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอิทธิพลต่อลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อสร้างรูปแบบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด

### สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการใช้ ผลกระทบ และลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก
2. สภาพการใช้ และผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด มีอิทธิพลต่อลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น 70 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลคือ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ตัวแทนกำนัน ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ตัวแทน อสม. และตัวแทนประชาชนในตำบลที่ประกาศใช้ธรรมนูญประชาชน จำนวน 7 อำเภอในจังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น และประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในตำบลที่ประกาศใช้ธรรมนูญประชาชน จำนวน 7 อำเภอ รวมจำนวนทั้งสิ้น 525,686 คน (Roi-Et Provincial Registry Office, 2020) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนประชากรการวิจัย ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น และประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในตำบลที่ประกาศใช้ธรรมนูญประชาชน จำนวน 7 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ (Yamane, 1973) จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอตามวิธีการหาสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยจัดทำบัญชีประชากรเรียงลำดับตามพยัญชนะชื่อ โดยแต่ละบัญชีจะเรียงลำดับประชากรตามหลักการเรียงอักษรพยัญชนะไทยของราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2546 โดยเรียงตั้งแต่ 1 ถึง N ต่อมาคิดค่าช่วงสุ่ม (Sampling Interval) หรือ k โดยสูตร  $k = N/n$

แล้วเลือกจุดสุ่มเริ่มต้น (Random Start หรือ R) ที่อยู่ระหว่าง 1 ถึง k หลังจากนั้นจะเริ่มสุ่มตัวอย่างจากหน่วยตัวอย่างที่ประกอบด้วย R, R+k, R+2k.....ไปจนครบจำนวน แต่ในกรณีที่ N หากร n ไม่ลงตัว ผู้วิจัยใช้จุดทศนิยม 4 ตำแหน่ง ถ้า k เป็นตัวเลขที่มีจุดทศนิยม จะเลือกตัวอย่างเป็นจำนวนเต็ม โดยมีการปิดเศษทศนิยมตามหลักคณิตศาสตร์สากลนิยม

## 2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสอบถามการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อถามเกี่ยวกับสภาพ ผลกระทบ และลักษณะจากการใช้ธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามเชิงปริมาณ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นแบบบรรยายรายการ (Check List) 2) แบบสอบถามสภาพการใช้และผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 3) แบบสอบถามลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ 4) ข้อเสนอแนะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยแบบสอบถามเชิงปริมาณนี้ การหาคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง .80-1.00 และมีค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) จากการทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด เท่ากับ .899

## 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) โดยผู้วิจัยกำหนดให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 คนต่อหนึ่งอำเภอเพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง โดยได้ดำเนินการอบรมผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและในการจัดประชุมกลุ่มย่อย Focus Group เพื่อความเข้าใจในแบบสอบถามและรายละเอียดต่าง ๆ จากนั้นดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจนครบตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ทั้ง 400 ตัวอย่าง

## 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มนี้ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสถิติเชิงพรรณนา และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

## ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยระดับการใช้ธรรมนูญ ผลกระทบ และลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1-2 ตามลำดับดังนี้

**ตารางที่ 1** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้และผลกระทบธรรมเนียมประชาชน  
ต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด

สภาพการใช้และผลกระทบธรรมเนียมประชาชนต้นแบบ ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. จุดแข็งสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	4.27	0.31	มากที่สุด
2. จุดแข็งผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	4.04	0.49	มาก
3. จุดอ่อนสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	3.96	0.47	มาก
4. จุดอ่อนผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	3.96	0.44	มาก
5. โอกาสสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	3.98	0.47	มาก
6. โอกาสผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	4.05	0.45	มาก
7. อุปสรรคสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	3.98	0.40	มาก
8. อุปสรรคผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	3.93	0.53	มาก
โดยรวม	4.02	0.30	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับสภาพการใช้และผลกระทบธรรมเนียมประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.02$ ,  $SD = 0.30$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับสภาพการใช้และผลกระทบธรรมเนียมประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ จุดแข็งสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ( $\bar{X} = 4.27$ ,  $SD = 0.31$ ) อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ โอกาสผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ( $\bar{X} = 4.05$ ,  $SD = 0.45$ ) รองลงมาคือจุดแข็งผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ( $\bar{X} = 4.04$ ,  $SD = 0.49$ ) อุปสรรคสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดเท่ากับโอกาสสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ( $\bar{X} = 3.98$ ,  $SD = 0.47$ ) จุดอ่อนผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดเท่ากับจุดอ่อนสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ( $\bar{X} = 3.96$ ,  $SD = 0.47$ ) และอุปสรรคผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชนในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ( $\bar{X} = 3.93$ ,  $SD = 0.53$ )

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการใช้ธรรมนุญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด

ลักษณะธรรมนุญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านสถานะตามกฎหมาย	3.81	0.50	มาก
2. ด้านวัฒนธรรม จารีตประเพณี	3.92	0.41	มาก
3. ด้านโครงสร้างทางสังคม	4.05	0.42	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการชุมชน	3.84	0.37	มาก
5. ด้านศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน	3.72	0.37	มาก
6. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน	3.80	0.45	มาก
7. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	3.92	0.36	มาก
8. ด้านความสามารถผู้นำชุมชน	3.81	0.47	มาก
9. ด้านนโยบายและการวางแผน	3.85	0.46	มาก
10. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	3.80	0.45	มาก
11. ด้านการจัดการความขัดแย้งของชุมชน	4.21	0.41	มากที่สุด
12. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.14	0.47	มาก
13. ด้านการเกษตรเพื่ออาหารปลอดภัย	4.31	0.33	มากที่สุด
14. ด้านการต่อต้านการทุจริตของชุมชน	4.32	0.32	มากที่สุด
15. ด้านนวัตกรรมสุขภาพที่เป็นรูปธรรม	4.29	0.32	มากที่สุด
16. ด้านการศึกษาและคุณธรรม	4.23	0.27	มากที่สุด
17. ด้านจิตอาสา	4.16	0.34	มาก
<b>โดยรวม</b>	<b>4.01</b>	<b>0.16</b>	<b>มาก</b>

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับลักษณะธรรมนุญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.01$ ,  $SD = 0.16$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการต่อต้านการทุจริตของชุมชน ( $\bar{X} = 4.32$ ,  $SD = 0.32$ ) รองลงมาคือด้านการเกษตรเพื่ออาหารปลอดภัย ( $\bar{X} = 4.31$ ,  $SD = 0.33$ ) ด้านนวัตกรรมสุขภาพที่เป็นรูปธรรม ( $\bar{X} = 4.29$ ,  $SD = 0.32$ ) ด้านการศึกษาและคุณธรรม ( $\bar{X} = 4.23$ ,  $SD = 0.27$ ) และด้านการจัดการความขัดแย้งของชุมชน ( $\bar{X} = 4.21$ ,  $SD = 0.41$ ) มีระดับลักษณะอยู่ในระดับมาก จำนวน 12 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านจิตอาสา ( $\bar{X} = 4.16$ ,  $SD = 0.34$ ) รองลงมาคือ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ( $\bar{X} = 4.14$ ,  $SD = 0.47$ ) ด้านโครงสร้างทางสังคม ( $\bar{X} = 4.05$ ,  $SD = 0.42$ ) ด้านวัฒนธรรม จารีตประเพณีเท่ากับ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ( $\bar{X} = 3.92$ ,  $SD = 0.41$ ) ด้านนโยบายและการวางแผน ( $\bar{X} = 3.85$ ,  $SD = 0.46$ ) ด้านการบริหารจัดการชุมชน ( $\bar{X} = 3.84$ ,  $S.D. = 0.37$ ) ด้านสถานะตามกฎหมายเท่ากับด้านความสามารถผู้นำชุมชน ( $\bar{X} = 3.81$ ,  $SD = 0.47$ ) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนเท่ากับด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ( $\bar{X} = 3.80$ ,  $SD = 0.45$ ) ด้านศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน ( $\bar{X} = 3.72$ ,  $SD = 0.37$ )



2. ผลการวิเคราะห์การถดถอยสภาพการใช้ และผลกระทบธรรมเนียมประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีอิทธิพลต่อลักษณะธรรมเนียมประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

**ตารางที่ 3** การวิเคราะห์การถดถอยสภาพการใช้และผลกระทบธรรมเนียมประชาชนต้นแบบที่มีอิทธิพลต่อลักษณะธรรมเนียมประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด

Model 4 / ตัวแปร		Regression Coefficient			
		B	beta	t	Sig
จุดอ่อนสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชน	(X <sub>3</sub> )	.032 (4)	.094	2.092	.037*
โอกาสสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชน	(X <sub>5</sub> )	.090 (1)	.265	5.731	.000**
อุปสรรคสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชน	(X <sub>7</sub> )	.067 (3)	.168	3.027	.003**
อุปสรรคผลกระทบการใช้ธรรมเนียมประชาชน	(X <sub>8</sub> )	.089 (2)	.294	5.617	.000**

ค่าคงที่ (Constant) = 2.909 / R = .634 / R<sup>2</sup> = .402 / Adjusted R<sup>2</sup> = .395 / R<sup>2</sup> Change = .007

จากตารางที่ 3 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง โดยใช้วิธีการนำตัวแปรเข้าสู่สมการถดถอยแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Method) และกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า การใช้และผลกระทบที่ส่งผลต่อลักษณะธรรมเนียมประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ โอกาสสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชน (X<sub>5</sub>) ผลกระทบสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชน (X<sub>8</sub>) อุปสรรคสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชน (X<sub>7</sub>) และจุดอ่อนสภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชน (X<sub>3</sub>) โดยทั้ง 4 ปัจจัยสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงรูปแบบลักษณะธรรมเนียมประชาชนต้นแบบได้อย่างถูกต้องร้อยละ 40.20

3. ผลการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบธรรมเนียมประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าจากการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 70 คน จาก 7 อำเภอในจังหวัดร้อยเอ็ดซึ่งประกอบด้วย อำเภอเมืองสรวง อำเภอธวัชบุรี อำเภอโพนทอง อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอจังหาร อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเกษตรวิสัย โดยผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้ธรรมเนียมประชาชนต้นแบบ ประกอบด้วย 1) ด้านสถานะตามกฎหมาย 2) ด้านวัฒนธรรม จารีตประเพณี 3) ด้านโครงสร้างทางสังคม 4) ด้านการบริหารจัดการชุมชน 5) ด้านศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน 6) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน 7) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน 8) ด้านความสามารถผู้นำชุมชน และ 9) ด้านนโยบายและการวางแผน และผลกระทบธรรมเนียมประชาชนต้นแบบ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน 2) ด้านการจัดการความขัดแย้งของชุมชน 3) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ด้านการเกษตรเพื่ออาหารปลอดภัย 5) ด้านการต่อต้านการทุจริตของชุมชน 6) ด้านนวัตกรรมด้านสุขภาพที่เป็นรูปธรรม 7) ด้านการศึกษาและคุณธรรม และ 8) ด้านจิตอาสา ส่วน ลักษณะธรรมเนียมประชาชนต้นแบบในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลการวิเคราะห์ SWOT พบดังนี้

3.1 จุดแข็ง (Strengths) ประกอบด้วย 1) ประชาชนไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขและการพนัน ชุมชนมีผู้นำที่เข้มแข็งและมีศักยภาพ 3) ชุมชนรักความสงบและมีความสามัคคีกัน 4) ผู้นำจัดการความขัดแย้งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ชุมชนมีกติกาศุมนในการปฏิบัติที่ชัดเจน 6) ประชาชนมีความเป็นอยู่ตามวิถีความพอเพียง และ 7) ชุมชนมีวัฒนธรรม จารีตประเพณี ที่ดีงามและเข้มแข็ง

3.2 จุดอ่อน (Weaknesses) ประกอบด้วย 1) ขาดการบังคับอย่างเด็ดขาด 2) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีน้อยไม่เพียงพอ 3) ชาวบ้านบางคนยังขาดจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวม 4) พื้นที่ติดต่อหลายตำบลคนต่างถิ่นเข้ามาง่าย และ 5) หน่วยงานราชการในพื้นที่ขาดงบประมาณ

3.3 โอกาส (Opportunities) ประกอบด้วย 1) ชาวบ้านต้องการแก้ปัญหาชุมชน 2) การปฏิบัติตามนโยบายของส่วนราชการ 3) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมบูรณ์ 4) โครงสร้างสังคมชนบท 5) ในพื้นที่มีมหาวิทยาลัยที่ให้ความรู้ด้านการเกษตร และ 6) ชาวบ้านร่วมกันต่อต้านการทุจริต

3.4 อุปสรรค (Threats) ประกอบด้วย 1) สนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกพื้นที่ 2) ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน 3) ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างจริงจัง 4) มีผู้สูงอายุจำนวนมาก 5) ชาวบ้านมีปัญหาสุขภาพ เช่น โรคเบาหวานความดัน 6) ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึง และ 7) ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั้งในและนอกพื้นที่น้อย

## อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับสภาพการใช้และผลกระทบธรรมณูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิราภรณ์ สุรณะสกุล, ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ และอัจฉรา ไชยูปถัมภ์ (Sura-Thana-Sakun, Ari-Sophon-Phichet, & Chai-Yu-Patham, 2017) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยวิทยาลัยชุมชน โดยผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกลุ่ม ยกเว้นกลุ่มปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำชุมชนที่มีอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการ บุคลากร และเครือข่ายความร่วมมือ รวมทั้งมีบทบาท 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ตามเป้าหมาย ตามพันธกิจ และตามรูปแบบการจัดการศึกษา 2) องค์ประกอบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การมีเป้าหมายร่วมกัน การเรียนรู้ของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน เครือข่ายความร่วมมือ ศักยภาพของชุมชน ทุนภูมิสังคม และการบริหารจัดการชุมชน และ 3) รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยวิทยาลัยชุมชน ประกอบไปด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน บทบาทการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หลักการดำเนินงาน และเงื่อนไขความสำเร็จ

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า ระดับลักษณะธรรมณูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดาวัลย์ สำราญ (Samran, 2016) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษาอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน

ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน 3) ด้านการบริหารจัดการชุมชน 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน 5) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน และ 6) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน โดยรวมภาพอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเข้มแข็งของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการใช้ ผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด มีอิทธิพลต่อลักษณะธรรมนูญประชาชนต้นแบบในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิล พันธุ์คงชื่น (Phan-Khong-Chuen, 2018) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง สถานะทางกฎหมายของกฎหมายหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 โดยผลการวิจัยพบว่าหมู่บ้านเป็นหน่วยการปกครองที่มีขนาดเล็กที่สุดตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แม้จะเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองแต่กลับไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจในการกำหนดระเบียบหรือกฎหมายหมู่บ้านได้ ส่งผลให้ระเบียบหรือกฎหมายหมู่บ้านที่กำหนดขึ้นไม่มีสถานะตามกฎหมายเป็นแต่เพียงการยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านเท่านั้น เมื่อมีผู้ไม่ปฏิบัติตาม หรือละเมิดระเบียบหรือกฎหมายหมู่บ้านผู้นั้นก็ไม่ได้มีความรับผิดชอบตามกฎหมายแต่อย่างใด ทั้งที่หมู่บ้านเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีแนวทางปฏิบัติ วัฒนธรรม จารีตประเพณี สืบทอดต่อกันมา แต่เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้แนวปฏิบัติ วัฒนธรรมจารีตประเพณีเหล่านั้นต้องมีอันเลือนหายไปในขณะที่เดียวกันเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 ทำให้เกิดนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรขึ้น และยังบัญญัติให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรสามารถกำหนดระเบียบหมู่บ้านจัดสรรเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์สาธารณูปโภค การอยู่อาศัยและการจราจรภายในที่ดินจัดสรรได้ ทำให้กฎกติกาการอยู่ร่วมกันในหมู่บ้านจัดสรรถูกรับรองให้มีผลตามกฎหมาย หากมีการฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าวย่อมส่งผลให้เกิดความรับผิดชอบตามกฎหมายขึ้น จะเป็นการดีกว่าหรือไม่หากหมู่บ้านสามารถนำแนวปฏิบัติวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่สืบทอดต่อกันมานี้ มากำหนด เป็นระเบียบหรือกฎหมายหมู่บ้านที่มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และสร้างสำนึกความรับผิดชอบต่อชุมชนร่วมกัน ทำให้การบริหารจัดการหมู่บ้านมีประสิทธิภาพมากขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ภาครัฐควรตรากฎหมายในชั้นพระราชบัญญัติรองรับภารกิจธรรมนูญประชาชน เพื่อให้เกิดการบังคับใช้ภายในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ภาครัฐควรบูรณาการบุคลากรจากผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และกระทรวง เพื่อร่วมแรงร่วมใจกันขับเคลื่อนภารกิจธรรมนูญประชาชนให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

1.3 ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณขับเคลื่อนภารกิจธรรมนูญประชาชนให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

## 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยสภาพการใช้ ผลกระทบธรรมนูญประชาชนต้นแบบ ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อให้เกิดความแตกต่างและมิติทางวิชาการ จึงควรมีการดำเนินการวิจัยในพื้นที่ที่แตกต่างกันหรือในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมายของชุมชน

2.2 ควรมีการนำธรรมนูญประชาชนต้นแบบทดลองใช้จริงในต่างพื้นที่เพื่อจะได้ทราบ ประสิทธิภาพของรูปแบบและปรับเปลี่ยนแก้ไขให้มีความเหมาะสมในภาพรวมให้มากยิ่งขึ้น

## References

- Academic and Legal Office. (2014). *sāra sangkhēp praden kanpatirū prathēt Thai dān kān pokkhrōng thōngthin* [Summary of Thailand's Reform Issues Local Government]. Bangkok: The Secretariat of the House of Representatives.
- Chan-Phet, P. (2012). *kānphatthana sakkayaphāp ‘ongkān boṛihānsuāntambon nai kān songsoēm sukkhaphāp phūsūng‘āyu nai khēt phūnthī tambon hūa thōn ‘amphōē suwannaphūm chāngwat roṛi ‘et* [Capacity Development of Subdistrict Administrative Organizations In promoting elderly health in the area of Subdistrict Hua Thon Suvarnabhumi District Roi Et Province]. Thesis of Master of Public Health Program Department of Health Education and Health Promotion Faculty of Public Health, Khon Kaen University.
- Krai-Rat, P. (2017). *kānphatthana rūpbāp khapkhluān thammanūn sukkhaphāp tambon nai kān khat yāek khaya mūnfoṛi khēt thetsabān tambon Visit ‘amphōē mūāng bung kān chāngwat bung kān* [Development of Sub-District Health Statute Propulsion Model in Solid Waste Sorting in Wisit Sub-District Municipality, Mueang Bueng-Kan District Buen-Kan Province]. Thesis of Master of Public Administration, Local Administration, Local Government College, Khon Kaen University.
- Phan-Khong-Chuen, N. (2018). *sathāna thāng kotmāi khōng kotmū bān tāmpa ra rāt banyat laksana pokkhrōng thōngthī Phō.Sō. sōngphansirōṛihāsipchēt* [Legal status of village rules under the local government act 1914]. *Phikanesan Journal*. 14(1), 3-12.
- Phuang-Ngam, K. (2010). *kānchāt kān ton ‘ēng khōng chumchon thōngthin* [Self-management of local communities]. Bangkok: Thammasat University.
- Roi-Et Provincial Public Health Office. (2012). *khūmū kān plāeng thammanūn sukkhaphāp tambon sū kān patibat botriān kān plāeng thammanūn sukkhaphāp pai sū phāen patibat nai phūnthī chēt chāngwat ‘Isān tōn bon koṛanī suksā kān chūām yōng thammanūn sukkhaphāp sū*

kānwāngphāēn ngān kōngthun lakprakan sukkhaphāp radap thōngthīn rū phūnthī [Manual for converting the sub district health statute in to practice lessons on converting the health statute to the action plan in area 7 upper northeastern province: a case study on linking the health statute to the planning of the health insurance fund at the local or area level]. 2nd ed. Udon-Thani: Saksi-Akson Press.

Roi-Et Provincial Registry Office, (2020). khōmūn čhamnūan prachakōn nai čhangwat roj 'et khōmūn Na dūan Mithunāyon Phō.Sō. sōngphanhārōjhoksipsām [Roi-Et population information June, 2020]. Roi-Et: Department of Provincial Administration.

Samran, L. (2016). patčhai thī song phon tō khwāmkhēmkhæng khōng chumchon kōrānī suksā 'amphōē sāmchuk čhangwat Suphan buri [Factors Affecting the strength of the community: A case study of Sam-Chuk District, Suphanburi Province]. The Proceedings of the 1<sup>st</sup> National Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi.

Si-Prapha, A. (2015). krabūānkān khapkhluān thammanūn sukkhaphāp chaphō phūnthī nai praden kān songsoēm sukkhaphāp duāi kān 'ōk kamlang kāi nai chumchon tambon khōk kwāng 'amphōē bung khla čhangwat bung kān [The process of driving the local health statute on the issue of health promotion through exercise in the Khok-Kwang Subdistrict Bung-Khla District Bueng-Kan Province]. Thesis of Master of Public Health Program Department of Health Education and Health Promotion Faculty of Public Health, Khon Kaen University.

Sura-Thana-Sakun, W., Ari-Sophon-Phichet, S. and Chai-Yu-Patham, A. (2017). rūpbāep kān soēmsāng khwāmkhēmkhæng khōng chumchon doī wittayaīai chumchon [Community Strengthening Model by Community Colleges]. *SDU Res. Journal*. 13(2), 23-35.

Yamane, T. (1973). *Statistics an Introductory Analysis*. New York: Harper & Row.